зворотні зв’язки з користувачем, враховувати вікові та індивідуальні особливості тих, хто навчається, для подальшого розвитку та вдосконалення;

- соціальність, яка торкається соціальних аспектів створення, впровадження та адаптації інформаційних технологій у відповідних предметних сферах [1, с. 44].

Проектування інформаційно-освітнього середовища являє собою взаємозалежне проектування кожного з компонентів, в контексті організації системи можливостей для задоволення всього ієрархічного комплексу потреб та реалізації особистісних цінностей усіх суб’єктів освітнього процесу.

Все вищевідзначене свідчить про те, що функціонування ІОС має передбачати модульність у конструюванні змісту навчального матеріалу, а також у процесі його засвоєння. За такого підходу до організації навчання учень працює з навчальною програмою, складеною з окремих модулів, які належать до єдиного поля предметної діяльності, що знаходяться у фокусі вивчення. Технологізація модульного навчання розглядається як один з напрямків індивідуалізованого навчання, що дозволяє здійснювати самонавчання, регулювати не лише темп роботи, але й зміст навчального матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Моделювання й інтеграція сервісів хмаро орієнтованого навчального середовища : монографія / Н.Копняк та ін. ; за заг. ред. С.Г. Литвинової. К. : Компринт, 2015. 163 с.
2. Панченко Г. Д., Шевченко А.Ф. Інформаційно-освітнє середовище в професійній підготовці вчителя. Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. : Кам'янець-Подільський, 2009. С. 69-81.
3. Сисоєва С. О., Осадча К. П.. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Т. 70, (№ 2). С. 271-284.

Тимофєєва І. Б.,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет,
Маріуполь, Україна
tib_kalmius@ ukr.net

СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ НА ПРИКЛАДІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

Аннотация. В статье проанализировано основные формы работы одаренной молодежи в условиях функционирования студенческого научного общества. Автор раскрывает необходимость использования современных

методов организации работы с одаренными студентами на примере работы студенческого научного общества.

Ключевые слова: одаренная молодежь в высшей школе; подготовка одаренной молодежи; студенческое научное общество.

Abstract. In the article analyzes the main forms of work of gifted youth in the conditions of the functioning of the student scientific community. The author reveals the need to use modern methods of organization work with gifted students on the example of the work the student scientific society.

Keywords: gifted young people in higher education, preparation of gifted young people, student scientific society.

Стрімке зростання значення роботи з обдарованою молоддю у закладах вищої освіти та велика роль у підтримці обдарованої молоді, здатної до наукової творчості, науково-дослідницької діяльності зумовлює потребу узагальнення, оновлення форм та методів роботи викладачів закладів вищої освіти.

Процеси сучасних тенденцій у підготовці майбутніх учителів початкових класів, вивчення специфіки роботи з обдарованою молоддю, у свою чергу, актуалізують цінність та необхідність застосовувати в освітньому процесі та рамках функціонування студентського наукового товариства сучасних підходів до організації наукової діяльності студентського наукового середовища. На важливості освітньої діяльності обдарованої молоді наголошується у низці документів Законах України «Про основні засади державної підтримки обдарованих дітей та молоді на Україні» (2005), «Про освіту» (1991), «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (2001), «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (1993), «Про охорону дитинства» (2001), Указі Президента «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді» (2010), Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті (2002), Концепції державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2006 – 2010 роки (2006), Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності (2000). У цих важливих державних документах робиться наголос на тому, що навчання й виховання обдарованої студентської молоді є надзвичайно важливими для створення підґрунтя розвитку інтелектуальних і творчих ресурсів України [1, с.2].

Одним із напрямком роботи з обдарованою молоддю є функціонування студентського наукового товариства на кафедрі педагогіки та освіти Маріупольського державного університету. Студентське наукове товариство **«Школа майбутнього»** (далі СНТ) – добровільна організація здобувачів вищої освіти та колегіальне товариство, утворене для розкриття наукового та творчого потенціалу здобувачів спеціальностей 073 Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти, 013 Початкова освіта Маріупольського державного

університету, розвитку наукового мислення, популяризації наукової діяльності серед студентської молоді, залученню її до наукової роботи, дослідницької та інноваційної діяльності.

Діяльність СНТ сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх фахівців, ознайомленню здобувачів освіти зі станом розробки наукових проблем у галузі освіти та освітнього менеджменту, формуванню навичок ведення наукових досліджень, мотивуючи здобувачів вищої освіти до участі у різних формах та рівнях науково-практичних заходах [П, с.1].

У своїй діяльності СНТ керується законами України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Концепцією «Нової української школи»; Освітньо-професійних програм спеціальностей 013 Початкова освіта, «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти», статутом Маріупольського державного університету.

СНТ у межах своїх повноважень і можливостей співпрацює з органами студентського самоврядування Маріупольського державного університету, профспілковою організацією студентів, навчальним відділом та відділом аспірантури МДУ, Радою молодих вчених МДУ та іншими структурними підрозділами закладу вищої освіти.

Метою діяльності Студентського наукового товариства «Школа майбутнього» є всебічне сприяння науково-дослідній діяльності студентів у галузі освіти та освітнього менеджменту, підготовка та реалізація студентських наукових проєктів та наукових робіт (у тому числі на матеріалі курсових робіт з педагогіки, кваліфікаційних робіт ОС Магістр спеціальності «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»), підтримка іміджу студента-науковця, організаційна допомога керівництву університету в оптимізації наукової та навчальної роботи студентів МДУ [2, с.2].

Основні завдання студентського наукового товариства:

– популяризація наукової діяльності серед студентів МДУ;

– сприяння розвитку молодіжних наукових ініціатив;

– забезпечення членів СНТ комплексною системою знань щодо здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, розв’язувати професійні задачі та педагогічні проблеми у професійній діяльності вчителя початкової школи, що характеризується невизначеністю умов і вимог та передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;

– допомога в опануванні студентами інтегральної, загальних, професійних компетентностей у ході роботи із науковим матеріалом відповідного напрямку дослідження;

– розвиток соціальних навичок у контексті взаємодії та допомагає вдосконалювати комунікативні навички, брати на себе відповідальність за рішення;

– вироблення чіткої стратегії систематизації основних методів, форм та прийомів організації освітнього процесу, ефективного управління закладів освіти в умовах Нової української школи [2, с.3].

Обдарована молодь – та, яка виділяється яскравими, очевидними, іноді видатними досягненнями (або має передумови до цього) у тому або іншому виді діяльності.

Основні завдання роботи з обдарованою молоддю нами визначено: забезпечення оптимальних умов для реалізації особистості здобувача освіти; створення науково-методичного, психологічного супроводу обдарованих студентів; постійний пошук ефективних методів, прийомів, форм роботи з майбутніми вчителями, які мають високий рівень мотивації; формування інтелектуальної еліти в університеті; розвиток творчих здібностей здобувачів освіти; досягнення відповідності статусу освітнього рівня реальному інтелектуальному розвитку здобувача освіти; стимулювання та мотивація самореалізації студентів; вивчення досвіду роботи з обдарованими учнями та студентами в місті, країні та зарубіжних університетах; залучення до співпраці стейкхолдерів освітньої програми.

Формування програмної компетентності, а саме інтегральної компетентності майбутніх учителів початкової школи проходить протягом чотирьох років підготовки. Інтегральну компетентність ми розглядаємо як здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов [4, с.3].

Цікавою формою роботи з обдарованою молоддю, яка формує компетентного педагога, є конкурси, фестивалі, турніри – проєктна діяльність. Ці командні проєкти, які спонукають студентську обдаровану молодь до практичної наукової та творчої діяльності, навчають норм та стилю роботи у науково-творчих колективах і мають велике виховне значення. Проведення конкурсу, засідання СНТ, презентація проєктів сприяє виявленню і розвитку інтелектуальних та творчих здібностей його учасників. У рамках проведення проєктної діяльності членами та членкинями СНТ були розроблені правила успішного впровадження проєктів командами:

– команди не змагаються, діляться позитивним досвідом, коментують власну позицію, дослуховуються до зауважень;

– у команді не має лідерів (крім посади голови СНТ та секретаря), усі члени команди рівні;

– усі члени та членкині команди мають отримувати задоволення, позитивні емоції, почуття впевненості, практичний досвід від спілкування та спільного виконання проєктів;

– важлива ротація усіх учасників проєкту, кожен має спробувати себе на різніх етапах виконання проєкту (планування, дослідження, аналіз та узагальнення інформації, підготовка проєкту, презентація продукту, оцінювання);

– відповідальність за кінцевий результат, впровадження та розповсюдження інформації несуть усі члени команди, які виконують завдання та працюють над проєктом.

Із обдарованими здобувачами освіти у рамках функціонування СНТ обов'язково працюємо над соціально значущими завданнями (науково-практичною проблемою) – дослідницькими, інформаційними, практичними, що потребує вирішення науково-практичної проблеми із застосування знань, творчих вмінь, навичок використання цифрових технологій. Кожний проєкт обов'язково вимагає дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти, а результатом має стати продукт (наукова робота, інформаційне повідомлення, портфоліо, аналітичний звіт, презентація наробок, методичні поради та ін.).

Оскільки нашу увагу привертає пошук розширення можливостей для вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах функціонування студентського наукового товариства, то ми змушені звернутися до численних теоретико-методологічних наробок науковців із проблематики, які дозволяють визначити різні форми роботи. Ми спираємось на дослідження Л. Козак, І. Савельчук, Хейлі щодо інтеграції досліджень у процесі підготовки фахівців у рамках СНТ, яка безпосередньо може здійснюватися як:

– залучення здобувачів освіти до досліджень і наукового пошуку (навчання, що базується на дослідженнях (research-based learning);

– формування дослідницьких навичок та технік (навчання, що орієнтоване на дослідження (research-oriented learning);

– ознайомлення здобувачів освіти з результатами сучасних досліджень з фахових дисциплін (навчання, кероване дослідженнями (research-led learning);

– залучення здобувачів освіти до наукових дискусій, виконання наукових звітів, написання есе, створення проєктів (навчання під науковим керівництвом (research-tutored learning) [3, с.4].

Таким чином, сутність організації функціонування студентського наукового товариства, полягає у створенні широких можливостей для обдарованої молоді з опрацювання вибору змісту, видів наукових проєктів та науково-практичної

діяльності, способів взаємодії членів СНТ, а також у забезпеченні умов для розвитку активності й творчої самореалізації особистості. Участь обдарованих здобувачів освіти у зазначених заходах ефективно сприяє розвитку їхніх творчих здібностей, успішній науковій діяльності та формуванню компетентного педагога. Подальшого значення для закладів вищої освіти набуває зв'язок роботи СНТ з науковцями, методистами та вчителями-практиками, який обумовлює необхідність вдосконалення організації й змісту освітнього процесу, вплив на вибір стратегій роботи з обдарованою молоддю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грищук Ю.В. Підтримка обдарованої учнівської молоді: нормативно-правовий та соціально-педагогічний аспекти. Освітологічний дискурс, 2014, № 1 (5). С.46-57.
2. Положення студентського наукового товариства «Школа майбутнього» кафедри педагогіки та освіти факультету іноземних мов Маріупольського державного університету. Маріуполь, 2018. 7 с.
3. Савельчук, І. Б. Підготовка соціальних працівників в інноваційному освітньому середовищі університету. (Монографія). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2019. С. 25.
4. Тимчасова освітньо-професійна програма «Початкова освіта», Маріуполь. МДУ. 2019. 36 с.

Третяк Т. М.,
кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник лабораторії психології творчості
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України
м. Київ
creativity.psylab@gmail.com

ТВОРЧА МИСЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ОБДАРОВАНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Обосновывается роль влияния психологической готовности старшеклассника к решению творческих задач в разных сферах деятельности на формирование адекватной, позитивной Я – концепции (личного Я – образа). В частности, делается акцент на возможности парадоксальности Я – концепции одаренных старшеклассников. Обращается внимание на дезорганизационные аспекты информационных возможностей интернет-пространства в направлении вектора девиантности. Установлена типология задач по уровню их творческости. Сформулировано основное психологическое условие деятельности общеобразовательных школ и внешкольных заведений относительно развития творческого мышления учащихся.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»
КПНЗ «КИЇВСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»
ВІДДІЛ ОСВІТИ ІЗМАЇЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА № 1 ім. О.В.СУВОРОВА І–ІІІ СТУПЕНІВ З ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ м. ІЗМАЇЛ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

«ПІДТРИМКА ТА СУПРОВІД ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ»

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

27 жовтня 2020 року

Київ
2020

УДК 376-056.45
П32

Підтримка та супровід обдарованих учнів в сучасному інформаційно-
П32 освітньому просторі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 27 жовтня 2020 р.). – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. – 342 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Підтримка та супровід обдарованих учнів в сучасному інформаційно-освітньому просторі», у яких розкрито актуальні наукові і практичні проблеми обдарованості, розвитку обдарованих дітей і юні; використання інноваційних підходів у контексті розв'язання питань підтримки та супроводу обдарованих учнів в сучасному інформаційно-освітньому просторі.

Роботи учасників присвячені основним тематичним напрямам конференції:

- Філософські виміри обдарованості в інформаційному суспільстві;
- Історія й обдарована особистість: точки перетину;
- Обдарованість як проблема вищої освіти;
- Психологічний і педагогічний супровід обдарованих учнів.

Видання рекомендовано для науковців, керівників і представників освітніх закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників усіх ланок системи освіти, психологів, соціологів та інших фахівців.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

УДК 376-056.45

©Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020